

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

4:de årg.

Den 18 Januari 1903.

N:o 16

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *John Forsell* (med 3 portr.) *Ett återseende*. Skiss för HVAR 8 DAG af N-1. *Fröken Astrid Torsell* (med 1 porträtt). *Praxedes Mateo Sagasta* (med 1 porträtt). *Marocko* (med 1 illustr.) *Ehrenreich och Marieberg* (med 3 illustrationer). *Prins Wilhelms krona* (med 1 illustr.) *Norges nya justitiepalats* (med 1 illustr.) *Telegrafering utan tråd* (med 2 illustr.) *Sophus Bugge* (med 1 porträtt.) *Västkustens guldgrufva* (med 2 illustr.) *Nykterhetskursen i Göteborg* (med 1 illustr.) *Veckans porträttgalleri* (med 26 porträtt). HVAR 8 DAGS Novellblad XXXI: *Konstnärsideyll*. *Parisernovell*. Öfvers. för HVAR 8 DAG.

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBLAG. GÖTEBORG. 1903

JOHN FORSELL.

EFTER ETT HELT NYTT, SPECIELLT FÖR HVAR 8 DAG TAGET PORTRÄTT.
FOTOGRAF FRÈDR. RIISE, KÖPENHAMN.

JOHN FORSELL.

Hr John Forsell, den mycket begåfvade och mycket energiske barytonisten, är allt sedan slutet af 1901 års vårsäsong »en färende sven». Missnöjd, som det tycktes, med en del prässkritik, lämnade han då k. teatern i Stockholm och har sedan gifvit konserter in och utrikes, i höst uppträdde som gäst å hufvudstadens opera samt nu sist låtit höra sig å k. teatern i Köpenhamn, där han fullständigt eröfrat publiken.

Ung till åren, har hr Forsell hittills tillryggalagt en glänsande artistbana. Det är ju möjligt, att de tidiga triumferna stigit honom åt hufvudet. Men hvad som under alla omständigheter måste erkännas är den för svenska förhållanden högst ovanliga intensitet i arbetet, som hr Forsell städse utvecklat.

Carl Johan (John) Jacob Forsell är född i Stockholm den 6 nov. 1868 och sonson till den bekante fortifikationsofficeren, författaren till den uppseendeväckande broschyren »Oväldiga tankar om Götha canal», Jacob Forsell. Föräldrarna äro sjökaptenen Carl August Josef Forsell och Johanna Gustafva Axeline Åberg. Efter att ha aflagt mogenhetsexamen, ägnade F. sig åt militäryrket och blef 1890 underlöjtnant vid Upplands regemente samt 1896 löjtnant. Han genomgick gymnasiska centralinstitutet och blef våren 1894 gymnastikdirektör. Samtidigt lät F. på en väns uppmaning utbilda sin vackra baryton och var sålunda elev vid musik-konservatoriet 1891—94. Vintern 1894—95 tog den mycket lofvande sångaren lektioner för S:t Bax i Paris.

Foto. Dahllöf, Stockholm.

Kliché: Bengt Silfverparre.

SOM »DON JUAN».

SOM »DEN FLYGANDE HOLLÄNDAREN».

Hr Forsells debut på k. teatern i Stockholm ägde rum den 26 febr. 1896 som *Figaro* i »Barberaren», och samma år erhöll F. engagemang vid operan. 1897 tog han afsked från aktiv militärtjänst, men kvarstår som löjtnant i reserven, så att hr Forsell med allt skäl fortfarande kan bära sin löjtnantstitel.

Den framstående artisten har på jämförelsevis kort tid utfört ett förvånande stort antal roller. Vi uppräknar här några af hans förnämsta:

Don Juan, Den flygande holländaren, Figaro och Basil i »Barberaren», *Beckmesser* i »Mästersångarna», *Vilhelm Tell, toreadoren* i »Carmen», *kungen* i »Leonora», *grefve Almagro* i »Figaros bröllop», *grefve Luna* i »Trubaduren», *Wolfram* i »Tannhäuser», *Telramund* i »Lohengrin», *Vidari* i »Tirfing», *Amonasro* i »Aida», *Simoon* i »Joseph», *Monostathos* i »Trollflöjten», *Valdemar* i »Valdemarskatten», *Miller* i »Nürnbergerdockan», *Nevers* i »Hugenotterna», *Lothario* i »Mignon», *Kark* i »Den bergtagna», *Sylvio* i »Pajazzo», *Dulcamara* i »Kärleksdrycken», *lorden* i »Fra Diavolo», hufvudrollen i »Syrans vid härden», *Robert* i »Jolantha».

*

F., hvilken är mycket dramatisk begåfvad, har också varit lärare i scenisk framställning vid musikkonservatoriet och operaskolan samt gifvit enskild undervisning i sång i Stockholm. Vid den svenska konserten i Trocadéro i Paris den 2 juni 1900 var F. solist, hvarjämte han konserterat i London. Sedan 1901 är F. gift med operasångerskan Gurli Carlström.

Då från Stockholm icke funnos andra civila porträtt att få af vår hyllesångare än sådana af rätt gammal dato, satte vi oss raskt i förbindelse med vårt förträffliga fotografiska ombud i Köpenhamn, där hr F. ju f. n. uppträder. Och med dennes vänliga tillmötesgående lyckades vi i all hast få taget det helt nya och präktiga porträtt, som pryder vår första sida.

ETT ÅTERSEENDE.

Skiss för HVAR 8 DAG af N—I.

»Hallå!»

»Är det Annie?»

»Ja, hvem är det?»

»Goddag! Känner du icke igen Nina?»

»Är det du, Nina, goddag, goddag!»

»Har du lust äta middag hos oss i dag, så träffar du en gammal vän?»

»Är Nils kommen?»

»Jo du, han kom och alldeles öfverraskade oss i dag på förmiddagen. Han hade rest med båt från Hamburg.»

»Så underligt det skall bli att återse honom!»

»Nå, alltså kommer du?»

»Ja tack, men icke till middag, ty då får jag ju så snart gå till kontoret igen, utan jag kommer hellre i kväll, när arbetet är slut.»

»Ja, välkommen, när du kommer!»

»Tack, adjö!»

Jaså, Nils hade kommit hem, och hon skulle nu återse honom efter 20 år! Det dansade rundt i Annies huvud, då hon gick tillbaka från telefon till sina kontorsböcker, och den eljest så plikttrogna flickan arbetade icke mer i dag med sin vanliga kraft och energi. Hon öfverraskade sig själf med att sitta och stirra i böckerna, siffrorna biefvo ord, af orden bildades meningar och hon läste i minnets bok, hvad som tilldragit sig för 20 år sedan.

Hon var då 17 och han 20 år. Hon var på sommaren inackorderad i hans föräldrahem på landet. Han hade just kommit hem från Tekniska högskolan i Stockholm och skulle inom kort tillträda en förmånlig plats i Indien. De sågo hvarandra då för första gången. Det dröjde ej länge, förr än två par blå ögon sågo in i hvarandra, det ena frågade, det andra svarade, och båda voro nöjda, ty de läste just, hvad de önskade.

Några ord om kärlek växlades aldrig mellan dem. Det såg ut, som föräldrar och syskon nästan ingo och väntade på ett afgörande, som skulle förhindrat hans resa, ty de sörjde mycket däröfver. Tiden gick och dagen före Nils' afresa var inne. Sista aftonen i hemmet var nästan hjärtslitande. Annie förhöll sig passiv, till det yttre lugn. Vid alla möjliga tillfällen sökte hans ögon hennes och fingo svar.

Följande dag reste fadern med Nils till närmaste järnvägsstation och därifrån till Malmö för att se honom gå ombord på ångbåt, direkt till Indien. Annie stannade kvar för att trösta familjen. Hon tyckte sig liksom läsa en och annan förebräelse i deras ögon, men icke ett ord förrådde deras i tysthet närda önskingar. Slutligen reste äfven Annie till sitt hem i Malmö, där hon, efter genomgången kurs i en handelsskola, erhöll plats på kontor. Men hvar sommar tillbrakte hon sin ledighet i Nils' föräldrahem på landet och betraktades alltid som en kär dotter och syster.

Ett och annat bref erhöll hon väl i början från Nils, men som han icke var någon s. k. brefskrifvare — skref t. o. m. ganska sällan till hemmet — så afstannade korrespondensen af sig själf. Hon fick ju i alla fall reda på, hur han hade det genom de sparsamma bref, han sände hem, och en hälsning fanns där nästan alltid till henne.

En sommar, då Annie som vanligt tillbrakte sin ledighet på Solö — Nils' hem — kom det bref från honom, däri han lät förstå, att han tänkte förlofva sig. Meddelandet härom gjordes Annie så skamsamt som möjligt, men hon lätsade ej om hvad hon kände — hon hade nog haft tid sätta sig in i, att han glömt henne, och nog sårade det hennes fåfänga, då alla grannarna däromkring högt uttalade som sin åsikt,

att Annie naturligtvis gick och väntade på Nils. Hvarför skulle eljest den vackra, huriga och glada flickan »gå där» och till på köpet nästan hvar sommar dela ut en korg.

Annie gick nu och väntade på den officiella underrättelsen om förlofningen och undrade, om han äfven skulle skicka henne en sådan, men månad efter månad förfliöt, och intet hördes af. Så berättade Nils' systrar henne, att de kunde förstå af hans bref, att han fått en korg, och ett, tu, tre kom det underrättelse, att han var gift — — med en annan.

Alla förstodo, att det skett i uppbrusningens ögonblick och undrade, hur det skulle gå, Annie icke minst.

De fingo veta, att hans hustru var född af danska föräldrar, som flyttat ut till Indien; det var ju alltid en tröst, att hon härstammade från Skandinavien, hon skref bref till Nils' hem på ren danska.

Så förgingo några år, och Annie fick höra, att han hade tvenne barn — en flicka och en gosse, men hans hustru var sjuklig, och hans bref andades allt utom lycka. Nu hade han själf blifvit sjuk och af doktorn ordinerad, att resa till Sverige en tid för att hvila.

Nu var han alltså kommen. Hurudant skulle återseendet bli?

Annie ruckte upp sig och tittade sig liksom yrvaken förskräckt omkring, om någon tilläfventyrs sett, att hon ett ögonblick sväfvat i en annan värld än den vanliga, där hon på enförmighetens färja lotsades fram och tillbaka mellan stationerna »Debet» och »Kredit». Med sin vanliga viljekraft började hon arbeta, i det hon tystade sitt hjärtas slag med — Annie, kom ihåg, att han nu tillhör en annan.

»Nu är han en annans», »nu är han en annans», ringde det i Annies öron, då hon på aftonen begaf sig till Ninas — Nils' systers — hem.

Hon höll handen tillbaka, då hon skulle ringa på tamburklockan, för att liksom hämta andan — ett ögonblick därefter omslöts hon af ett par starka armar. Nå, Annie lugnade genast sitt samvete med, att en broderlig omfamning midt i skötet af systers familj väl ej kunde vara något brott, och stämningen var hela aftonen den gladaste. Nils var sig lik, om än något bruten till hälsan, hvilket förlånade de vackra blå ögonen ett uttryck af djupt allvar, som de ej haft förut. De hvilade med lika stort välbehag på Annie som för 20 år sedan. Ja, Nils formligen tycktes berusa sig af hennes närvaro. Annie var situationen fullt vuxen och behandlade honom som en god vän, hvarken mer eller mindre. Kanske det just var hennes glada otvungenhet, som så bedårade honom.

Annie förebrådde sig själf, men kunde ej tillbakavisa en känsla af ovilja, då han lämnade henne ett porträtt af sig och sin familj, och det undgick henne ej, att han mest framhöll barnen. Hon tvang sig att se och beundra och ej låta märka, att det ringaste missljud insmugit sig bland känslosträngarna.

De kommo öfverens om, att Annie skulle begära sin ledighet detta år tidigare än vanligt — redan i maj — för att få vara tillsammans med Nils på landet. Han skulle nämligen sedan till norska fjällen. En varnande stämning inom Annie ropade — res inte, res inte, men hon lyssnade ej därtill. Hon var så säker på sig själf — han tillhörde ju en annan.

Och så reste Annie en vacker majdag till Solö. Det var glädje i det gamla hemmet, och den minskades ej genom den glada Annies ankomst.

Nu följde en rad idel solskensdagar. Annie och Nils strötvade omkring som förr — ofta voro de ensamma, men det verkade ej tryckande, tack vare Annies öppna hurtiga väsen, som tog allt så naturligt. Ack, hon hade missträknat sig på sina krafter! Det dröjde ej många dagar, förr än han i ett obehagadt ögonblick lyckades fånga hennes ögon som förr, och nu var Annie ohjälpligt förlorad — hon gaf sig på nåd och onåd, och så börjades samma ögonspråk mellan dem som för 20 år sedan.

I början var Annie så berusad, att hon ej hörde samvetets röst, men länge dröjde det ej, innan det lyckades bryta sig igenom. Annie började dissekera sina känslor och funno dem visserligen kunna bestå i själfpröfnings analys, men tröstade sig med, att allt skulle vara slut om en vecka, och några vänskapsfulla blickar (härvid rodnade Annie inför sig själf) behöfva väl icke vara någon stulen lycka.

Därvid blef det. Det skämtades och glammades i hemmet hvarje dag. En gång yttrades det högt, visserligen under skämt, men Annie kände det som ett slag i ansiktet — »Ja, hade du tagit Nils, så hade vi sluppit lämna honom ifrån oss!» Hade det gått så långt, att de öppet vågade skämta därom? Annie kände det som en förnedring och beslöt undvika Nils' blickar. Men då han följande dag mötte henne med sitt glada »god morgon», stretade Annie visserligen emot, men mötte sedan hans blick som vanligt och tröstade sig med, att det var väl ingen stulen lycka.

Dock, Annie skulle få känna sin förnedring än djupare!

En dag hade Nils troligen fått bref från sitt hem i Indien, ty han gick omkring och var ordkarg, och Annie tyckte, att han undvek henne. Hon rent af saknade hans uppmärksamhet och såg begärligt efter honom liksom för att fånga och tigga sig till en blick, och till slut nickade han åt henne halft förstulet, halft ovilligt.

Då Annie den kvällen kom upp på sitt rum och började ransaka sitt inre, slog det henne med häpnad, att hon ju rent af var svartsjuk på hans hustru. Hans hustru! Därhän hade det alltså kommit! Svartsjuk på hans hustru! Till hvilken afgrund hade hon ej sjunkit blott genom att oförsiktigt lita på en motståndskraft, som hon ej ägde! Fy! Hon svängde ransakningens hårda gissel utan förbarmande öfver sig själf. Hvad skulle hon göra? Resa kunde hon ej så brådstörtadt utan förevändning, det skulle se illa ut. Det gällde alltså blott att bära hufvudet högt och hålla ut den bestämda tiden — det var ju blott några dagar kvar. Gud ske lof, ingen stulen lycka! därmed slutade Annie sina reflexioner, då hon insomnade fram på natten.

Nästa morgon visade hon sig gladare än vanligt — stark i känslan af att ej hafva njutit af någon stulen lycka och stälsatt mot alla frestelser i ett harnesk af goda föresatser.

Ack, hon tänkte ej på, hvart den vägen leder, som är stensatt med goda föresatser. Nils var sig lik igen, men märkte genast förändringen hos Annie. Han gaf sig ingen ro, förr än han fått det på samma fot som förut. Han rent af »slog sig ut» för henne, så att de andra skämtade däröfver, och, för att ej låta märka något, började Annie skämta med, och Nils nöjde sig tillsvidare med de smulor, Annie denna dag offrade åt honom.

På aftonen då hon skulle uppsöka sitt sofrum, stod Nils på ett oförklarligt sätt i hennes väg, bredde ut armarne och infångade henne, och innan hon visste ordet af, hade han tryckt en brinnande kyss på hennes läppar och hviskade: »Annie, jag älskar dig, som jag aldrig älskat någon annan!» Med ett kväfdt skri slet Annie sig lös ur hans armar och skyndade in på sitt rum. Där föll hon nästan med-

vetslös ned på sängen, skakad af frossbrytningar, under det svettpärior framprässades på hennes panna.

I detta tillstånd, fullt påklädd liggande på sängen, fann henne Nils' ena syster, då hon kom för att väcka henne på morgonen. Stor bestörtning! Annie försökte, så godt hon kunde, förklara, att hon känt sig hastigt illamående — troligen svimmat och blifvit liggande så. Hennes förstörda utseende vittnade tillräckligt om detsamma, och det beslöts, att Annie skulle hålla sig i sängen den dagen.

Den som icke kände sig bättre till mods var Nils — han syntes icke mycket till på hela dagen. Han gjorde långa promenader och frågade efter Annies välbefinnande så lugnt som möjligt? Han hade god tid att reflektera öfver hvad han gjort, då ingen just bekymrade sig om honom, enär allas intresse koncentrerade sig kring Annie.

På eftermiddagen kände hon sig betydligt bättre, men vägrade bestämt att lämna sitt rum. Hon

Foto. HVAR 8 DAG.

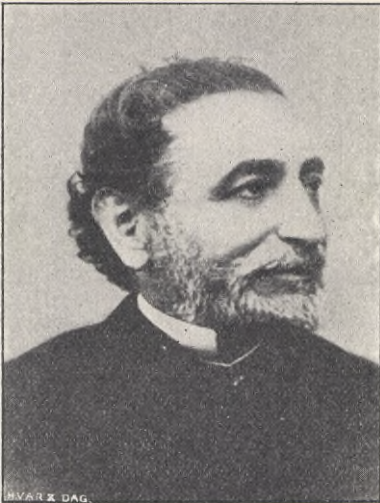
Kliché: Bengt Silfverparre.

FRÖKEN ASTRID TORSELL, som Käthie i »Gamla Heidelberg, i hvilken roll hon f. n med framgång uppträder.

sönderbråkade sin marterade hjärna för att hitta på en förevändning att resa hem igen, så fort det lät sig göra, då med posten ett bref anlände. Annie höll på att skrika högt af glädje. Nu var hon räddad! Brefvet, som var från en väninna i Malmö, fick gälla för ett bud från kontoret, att hennes närvaro fordrades där, och att hon om möjligt skulle komma med första tåg.

Trots alla protester och utslungade förebråelser om öfverdrifven plikttröhet, hvilka träffade Annie som piskslag, packade hon ihop för att resa med första tåget morgonen därpå.

Hon pliktrogen, hon, en äktenskapsbr.... Nej, hon kunde ej utsäga ordet. Hela natten tillbrakte hon i feberfantasier — hon tyckte, hon satt lutad öfver sina räkenskapsböcker på kontoret och räknade och räknade och öfverförde från ett konto till ett annat, men fick det aldrig att stämma, ty där eljest debet och kredit bruka stå, läste hon nu — — — »stulen lycka, stulen lycka!» —

efter fotografi.

Killeh. Hengt Silfverparre.

Med Praxedes Mateo Sagasta har den siste af de gamle statsmännen från det gångna halfseklets upprörda tider försvunnit. Hans namn har under adertonhundralets senare hälft varit på det närmaste förbundet med Spaniens historia, och genom en hel generation ljudet det namnet såsom stridssignal, tornande fejd kring sig. Och ända till det sista har Sagasta stått såsom ledare inom Spaniens politiska lif; knappast en månad före döden tvingade händelserna statsrodret ur hans händer, det statsroder som han så många gånger fört, och som han äfven denna gång, som blef den sista, hoppades åter få föra.

Sagasta föddes året 1827 i Torrecilla de Cameros och ingick vid unga år på ingenjörsbanan. Men vid lika unga år kastade han sig in i politiken, blandade sig i de revolutionsoroligheter, som så ofta skakade Spaniens välde. Naturligtvis uppträdde han bland de revolutionära, såsom folkledare, och han måste därför efter regeringssegern öfver revolutionsrörelsen i Madrid 1856 fly ur landet. Efter amnestien vände han tillbaka, blef professor vid ingenjörshögskolan i Madrid, medlem af Cortes och redaktör af den radikala tidningen »Iberia». Åter kastade han sig in i den politiska kampen, deltog i den nya upprorsrörelsen 1866 och måste än en gång fly ur landet. Ett nytt uppror 1868 förändrade det politiska läget och tillstodde honom att återvända, hvarvid han gjorde ett hopp öfver sitt revolutionära föregående fram till en ministerpost, som redan få år därefter, 1872, utbyttes mot ministerchefsplatsen.

Men länge dröjde icke hans nyförvärfvade härlighet; på grund därpå att han använt statens medel för valändamål måste han snart lämna sin nya post. Detta hindrade dock icke — sådant händer i Spanien — att han redan kort därefter, 1874, ånyo var ministerpresident. Dock, redan i slutet af samma år störtades han igen, denna gång genom den alfonistiska uppresningen samt blef de konstitutionelles ledare i Cortes till dess han genom förbund med Martinez Campos och andra generaler bringade Canovas till fall och 1881 åter öfvertog regeringen. Sedan dess har det för Sagasta varit en ständig växel med taburetter, ett upp och neder, en oupphörlig partistrid, därvid partierna mera representerat ett politiskt kliekväsen än stora statsprinciper. De liberale och de konservative hafva växlat

om vid styret, Sagasta har växlat med Canovas och, efter hans död, med Silvela utan att det i nämnvärd mån utöfvat något inflytande på styrelsen. Dock kan det sägas, att Sagasta under sina tidigare regeringsperioder verkligen genomförde några af de viktiga reformerna på sitt gamla revolutionsprogram, däribland den allmänna rösträtten, allmänna värneplikten, borgerliga äktenskapet och juryväsendet. Men senare skilde sig de båda partiförarne i sin praktiska regeringspolitik knappast från hvarandra, hvarför det nu för Spaniens politik icke torde betyda mycket, att den gamle statsmannen för alltid lämnat skådebanan.

MAROCKO

APROPOS DE SENASTE TILLDRAGELSERNA.

Bismarck betecknade en gång Balkanhalfön och Marocko såsom de klippor, på hvilka den europeiska världsfreden lättast komme att stranda. Och det berättas om den engelske generalen lord Wolseley, att han, då han var på hemväg från Sydafrika och passerade Marocko, pekade mot landet och yttrade: »Jag fruktar att det landet en gång kommer att kosta oss större offer än Sydafrika». Det är ju också allom bekant att stormakterna sedan många år, beträffande såväl det ena som det andra landet, öfvervaka hvarandra med sjuklig misstänksamhet och af fruktan för en explosion icke våga låta någotdera komma ur det en gång antagna status quo. Denna afundsjuka är såväl sultanens i Konstantinopel som den marockanske sultanens säkraste skydd mot landgriga stormakter.

Marocko är ett icke mindre farligt tvisteämne än Balkanområdet. Det är ett stort, till betydliga delar fruktbart land med en viktig handel och därtill ett strategiskt läge vid ingången till Medelhafvet, och såsom inkörsport till Nordafrika, som måste utöfva dragningskraft framför allt på Spanien, Frankrike och England.

Men på grund af den fruktan, stormakterna hysa för hvarandra, hvilken hindrar dem att tillfredsställa sina begär till Marocko, synes det endast kunna bli inre tilldragelser i Marocko som möjliggöra ett in-

SULTANEN AF MAROCKO.

gripande utifrån och därigenom upprulla den farliga frågan. Därför framkalla alltid inre oroligheter i landet stor ängslan hos stormakterna. Så har äfven nu varit fallet, då ett uppror mot den regerande sultanen

(Forts. sid. 252.)

EHRENREICH OCH MARIEBERG.

Ontologiska sällskapet i Stockholm firade den 7 januari en minnesfest med anledning af hundraårsdagen af »Sveriges märkligaste tandläkare», *Johan Eberhard Ludvig Ehrenreichs* frånfalle.

Född 1723 i Frankfurt a/M. inkallades E. 1747 till Sverige af konung Fredrik I och anställdes, blott 24 år gammal, som tandläkare vid dennes enskilda hofstat. Han betjäna- de äfven konung Adolf Fredrik och dennes familj samt kurerade d. v. kronprinsen, sedermera konung Gustaf III från en svår »Tand-Fistul».

E., som var ett »quickt

MARIEBERG, OMKRING ÅR 1764, efter en italiensk gravyr å K. Biblioteket i Stockholm.

Klöhé: Benzt. Sjöförsparre.

Foto. HVAR S DAG.

MARIEBERGS FAJANSER.

Klöhé: Benzt. Sjöförsparre.

Utställning anordnad å Nationalmuseum med anledning af 100-årsdagen efter Ehrenreichs frånfalle.

och lifligt ingenium», verkade som landtbrukare på Gripsholms kungsladugård 1753—56 där han sysslade med olika agrikulturupppfinningar. Han var också en framstående trädgårdsodlare, hvilket han ådagalade vid det af honom sedermera arrenderade och efter hans egen metod drifna Kungsholms salpetersjuderi där han bl. a. odlade sparris. Han har i olika afhandlingar nedlagt sina odlingsrön.

Den 4 okt. 1758 gjorde E. första början till att på Mariebergs malmgård — vid Mälaren, i Stockholms omedelbara närhet — inrätta en porslins-

fabrik och, sedan ett bolag bildats, utfördes där den 14 maj följande år den första bränningen. Kort därefter nedbrann fabriken totalt, men med okuflig energi anskaffade Ehrenreich, genom ett nytt bolag, medel till dess återuppbyggande — men då af sten — så att fajanstillverkningen redan år 1760 kunde taga sin början. Följande år uttalade myndigheterna sitt erkännande af »det sällsynta snille jemte upfinningsgäfvä och drifft, som Doctor Ehrenreich redan ådagalagt». I början på 1760-talet uppgick fabriken årliga tillverkningar till bortåt 300,000 kr. och arbetarnes antal var omkring 250. Det ekonomiska utbytet motsvarade dock ej förväntningarna och Ehrenreich såg sig slutligen tvungen att 1766 afgå såsom direktör för och ledare af Mariebergs porslinsfabrik.

Fajanser från Ehrenreichs tid äro särskildt utmärkta för sin vackra glasyr och många af hans tillverkningar, som nu äro af samlare högt värderade konst saker, anses jämförliga med samtida såväl franska som tyska pro lukter.

Innan Ehrenreich 1767 lämnade Sverige tilldelades han 1766 »Hof-Råds namn och heder», hvarvid hans konung betygade honom sitt välbehag såväl för det han haft »all både möda och kåstnad ospard» för att tjäna det almäna som för hans i öfrigt »alltid å daga laggde nit samt berömliga förhållande».

De sista åren på 1760-talet verkade Ehrenreich vid en fajansfabrik i Stralsund, men om hans öden under de sista 30 åren af hans lif vet man intet. Afled, bortglömd, i Gumbinnen (Ostpreussen) den 8 januari 1803.

Vid den i Stockholm hållna minnesfesten talade Odontologiska sällskapets ordförande med. dr O. Ulmgren. Härefter följde ett föredrag af amanuensen E. G. Folcker om Ehrenreichs verksamhet och betydelse som keramiker, hvilket belysts af en med bistånd af intendenten dr L. Looström anordnad utställning af Mariebergs tillverkningar från Ehrenreichs tid. Till denna utställning hade bruksägare R. Almström å Rörstrand bidragit med ett intressant urval Mariebergsfabrikat. (Ågarne till Rörstrands porslinsfabrik inköpte, som bekant, 1782 Marieberg, där fajanstillverkningen nedlades 1788, hvarefter Marieberg har haft växlande öden.)

HVAR 8 DAGS fotograf tog vid högtidssammanträdet en grupp bild af de närvarande. Vi återgifva vidare en bild af den montre med Mariebergsfajanser, som i samband med hundraårsdagen anordnats i Nationalmuseum, samt — det icke minst intressanta — en bild af gamla Marieberg omkring 1764, efter en på k. biblioteket i Stockholm befintlig italiensk gravyr efter en fransk gouachemålning.

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Skåm—Gbg.

FRÅN ODONTOLOGISKA SÄLLSKAPETS MINNESFEST ÖFVER EHRENREICH.

Af de närvarande kunna vi namnteckna: å främsta raden från höger: frk. Sjöberg, —, dr Ulmgren, —, tandl. Larsson, fru Ulmgren, intendenten Looström, —, tandl. Dahlén, —, —. Bakom igenkänuas bl. a tandl. Häger, tandl. Sjöberg, fru Lenhardtson, tandl. Wessler, tandl. Hedström, tandl. Ling samt (öfverst till höger) ingenjör Almström vid Rörstrand.

PRINS WILHELMS KRONA.

Prins Wilhelms krona, förfärdigad af hofjuveleraren Hallberg i Stockholm, blef i förra veckan färdig, så att prinsen kunde bära den vid riksdagens öppnande. HVAR 8 DAG har förut meddelat afbildningar och beskrifningar på riksregalierna, som nu ökats med den nya kronan, hvilken är förfärdigad efter mönster af de gamla hertigligen kronorna, med 8 spiror och 8 emaljerade vasar. De 8 vackra smaragder, som smycka kronan, äro af hofjuveleraren Jahnsson direkt inköpta i London. De stora pärlorna rundt om på pannbandet uppgå till 146, hvartill komma 40 pärlor på spirorna. Brillanterna äro 256. Alla dyrbarheterna utom

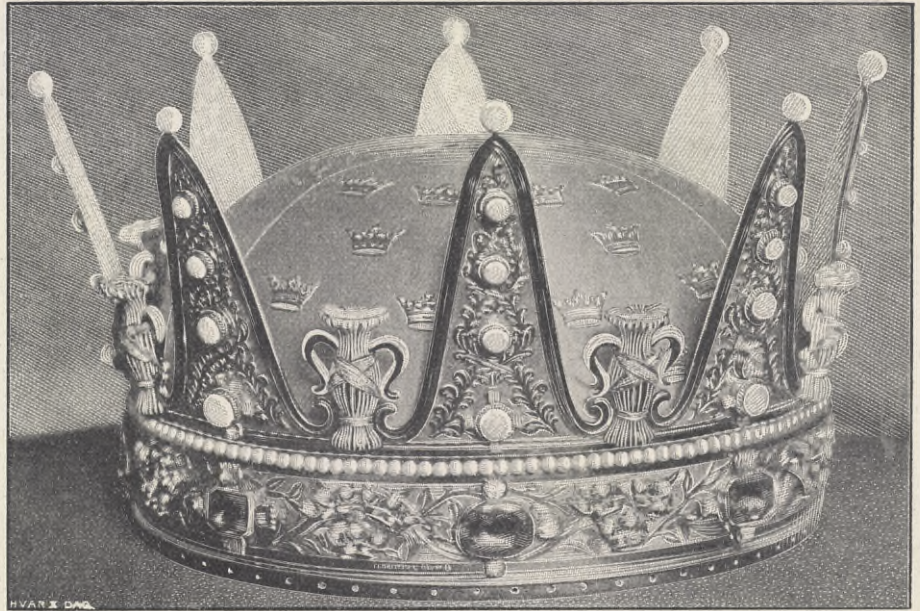

Foto. Blomberg. Sthlm.

Kliché: Bengt Silfverparn.

DEN NYA, FÖR PRINS WILHELM FÖRFÄRDIGADE KRONAN.

skattkammaren, d. v. s. kassahvalvet i statskontoret på Riddarholmen.

NORGES NYA JUSTITIEPALATS. INVIGDT I DESSA DAGAR.

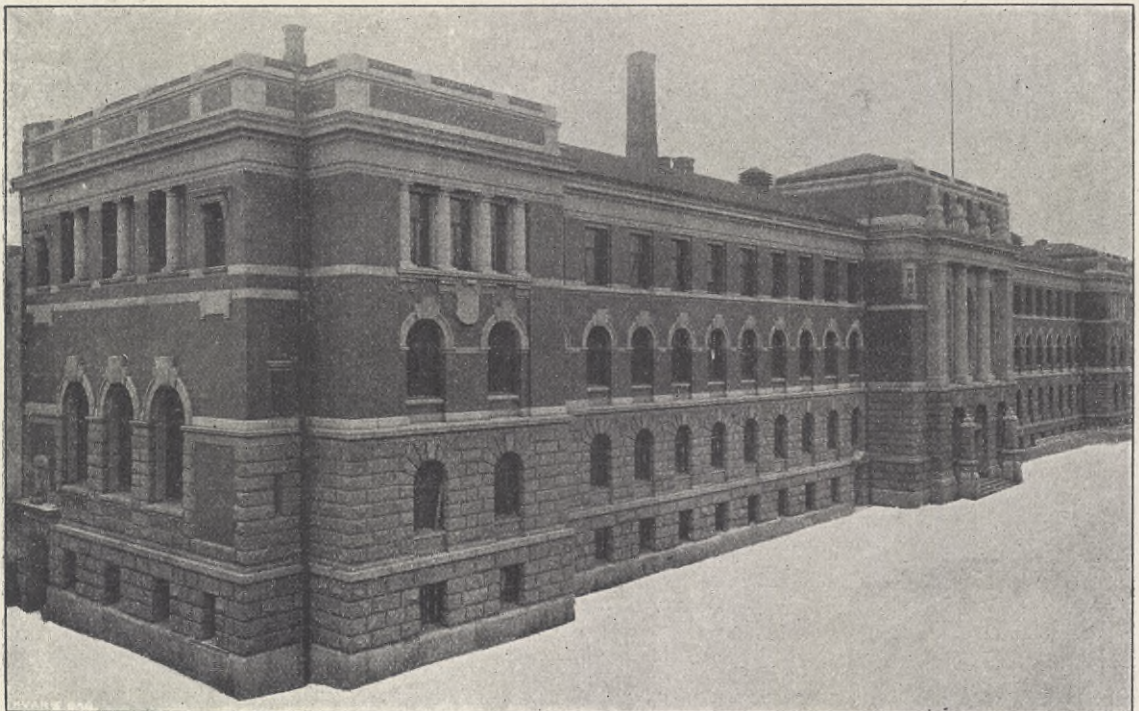

Foto. Skarvmoen, Kristiania.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparn, Sthlm.—116

Upplördt i italiensk renaissance-stil efter ritningar af norske arkitekten Spørre, kostar den nya storartade byggningen en million kronor utom inredningen.

TELEGRAFERING UTAN TRÅD, MARCONIS SYSTEM.

EN KORTFATTAD REDOGÖRELSE FÖR DENNA FÖKÖRANDE UPPFINNING, TILL TJÄNST FÖR HVAR 8 DAGS
INTRESSERADE LÄSARE.

Efter fotografi.

GUGLIELMO MARCONI med sin trådlösa telegrafapparat.

Kliché: Bengt Silfverparre.

»Hastighet är icke trolleri.»

Nähja! Telegrafen är väl charlatan då! Men alla »riktiga» trollkarlar till trots och trots vi nutidsmänniskor vant oss vid att betrakta elektricitets hastighet såsom någonting i sakens natur, lever dock charlatanen och förvänar ständigt publikum med nya konststycken.

Förvåningen räcker väl hvarje gång ej så länge, icke ens, när i konststycket ligger en smula mera än hastighet. Och i trådlös telegrafering ligger något mera än hastighet, någon liten portion »riktigt» trolleri; i alla fall har den lefvat fort och dess historia gått fort. 1899 en saga, 1900 ett faktum, 1901 ett allbekant faktum, en vacker dag en alldaglighet. —

Innan den ännu icke längre är nyhet, vill »HVAR 8 DAG» låta trollkarlen gifva en seance.

* * *

Alla, som begagna telefonen, kunna någon gång komma att få höra samtal mellan personer, hvilka begagna andra ledningar. Detta sker i många fall till följd af elektrisk induktion, hvilken öfverför talet från den ena ledningen till den andra. Ju längre den sträcka är, på hvilken två ledningar gå parallela med hvarandra, desto starkare blir öfverföringen och desto större kunna de afstånd vara, genom hvilka verkningarne skola öfverföras. Äfven telegrafiska signaler få telefonerande ofta höra öfverförda på sina

telefonledningar, så t. ex. de regelbundna, smattande eller prickande ljuden af inducerade strömmar från de automatiska snabbskrifningstransmittrar, som användas vid Wheatstones telegraferingssystem.

Det är en dylik öfverföring af strömmar utan ledare, eller genom induktion, som utgör principen för telegrafering utan tråd.

Emellertid är det en tydlig sak, att en öfverföringsmetod af det slag, som ofvan nämnts, icke i något nämnvärdt fall kan vara till praktisk nytta. Och detta till allra största delen beroende därpå, att det afstånd, genom hvilket strömmarne sålunda förmå öfverföras, är så obetydligt. Dock kan man lätt inse den stora betydelsen af att kunna tillgodogöra sig inducerade strömmar och förstå de mycket stora ansträngningar, som blifvit gjorda för att öfvervinna svårigheterna med deras öfverförande på längre afstånd, då man samtidigt betänker, huru stora kapital som äro nedlagda för exempel endast i telegrafkablar. Hvilken fördel skulle det icke vara att kunna undvara dem!

I ändamål att i det efterföljande för våra läsare lämna en öfverblick öfver den utveckling, telegrafering utan tråd genomgått, visa, hur långt man hunnit i densammas praktiska tillämpning samt stanna vid de senast gjorda uppfinningarne och rönen, till låta vi oss för förstälsten af själfva idén i den trådlösa telegrafens förutskicka några ord om den fysikaliska lag, på hvilken uppfinningen är grundad.

Det är självklart, att ju starkare den inducerade elektriska kraften är, desto större kunna de afstånd vara, inom hvilka densamma skall verka. Starka och hastiga elektriska strömvariationer erhålla vi t. ex. vid den allbekanta Leydnerflaskans utladdning. De utladdningar, som äga rum från detta instrument, utgöra dock icke en enkel sammanhängande ström af elektricitet från det inre belägget genom utladdaren till det yttre belägget, utan elektriciteten svänger fram och åter och gör beläggningen inom ytterligt kort tid (mindre än 1 milliondels sekund) än negativt, än positivt elektrisk, till dess flaskan är utladdad. Det beror på det befintliga motstånd, som elektriciteten har att öfvervinna, hur hastigt svängningarna kunna försiggå.

Dessa svängningar vid Leydnerflaskans utladdning konstaterades först af amerikanaren Henry 1842. Han har äfven påvisat styrkan af deras induktionsverkan. Sålunda kunde han vid utladdningen af en flask i sitt rum märka induktion därifrån på den magnetisering af vissa föremål, som ägde rum i husets köllare på ett afstånd af 30 fot.

Det var äfven han, som observerade, att en atmosfärisk utladdning på 1½ mils afstånd åstadkom så stark induktion, att synålur magnetiserades därigenom, etc.

Nästa steg för att få till stånd ett bättre öfverbringande af verkningarna af de elektriska svängningarna på längre afstånd togs af H. Hertz. För ändamålet begagnade han sig af ett system af tätt upp till hvarandra stående ledare, och det lyckades honom att därifrån påvisa induktionen på ett afstånd af ända till 10 à 20 meter. Genom att använda tillräckligt finkänsliga apparater för att göra induktionens verkningar synliga, hade han säkerligen funnit, att verkningarna i själfva verket utbredde sig i det oändliga och med ofantlig hastighet åt alla sidor.

Ett dylikt finkänsligt instrument har konstruerats af Branly.

Vi äro med omnämmandet af Hertz' frambringare af svängningar eller vågorna (oscillator) och af Branlys mottagare af desamma (resonator) så långt framme i tiden, att vi måste nämna den man, som gifvit hela uppfinningen sitt namn.

* * *

Det är GUGLIELMO MARCONI, som har äran af att hafva på allvar fört experimenten med de elektriska vågornas öfverföring och därigenom med den trådlösa telegrafan ut öfver kammarens tröskel och af att hafva fört och fullföljt dem så långt fram, att uppfinningen nu står på väg att skaffa sig fullt erkännande som praktiskt duglig och användbar samt så långt, att densamma inom kort synes ämnas upptaga konkurrensen med tidigare telegraferingsmetoder.

Marconi var, då hans namn 1897 flög öfver världen, en 22-årig italiensk ingenjör och f. d. elev af professor Righi i Bologna. Dennes experiment med elektriska svängningar förde Marconi på den djärva tanken att begagna dessa för telegrafering utan tråd.

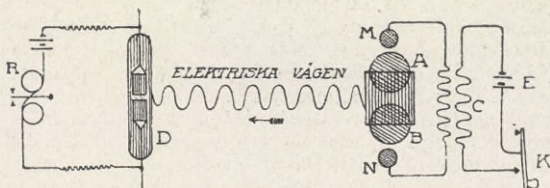
Sedan flera år tillbaka hade chefsingenjören vid det engelska post- och telegrafväsendet W. H. Preece, delvis med lyckligt resultat, etablerat telegrafisk förbindelse från kuster till fyrskipp eller fyror på klippöar. Han hade härvid begagnat sig af induktionen mellan två parallella med, hvarandra gående ledare, såsom vi ofvan nämnt på tal om telefonisk öfverledning. Till honom hänvände sig den unge Marconi och lyckades utverka åt sig rättighet att för engelska telegrafverkets räkning göra försök enligt sin metod.

I maj 1897 ägde det första officiella försöket rum på Bristolkanalen. Det utföll till full belåtenhet och ett afstånd af 14 km. uppnåddes. Samma sommar utförde Marconi för den italienska regeringens räkning försök med telegrafering från land till ett seglande fartyg. Det lyckades honom härvid att framskaffa signalerna på 18 km. afstånd.

I England kunde uppfinnaren ungefär samtidigt glädja den gamla drottning Victoria med att från »Osborne», ombord å hvilken prinsen af Wales låg sjuk, sända bulletiner utan tråd till Osborne House.

I nedanstående skola vi lämna en kort och skematisk framställning af Marconis telegraf och ordningarna därvid. Liksom alla telegraferingssystem består densamma af en afsändnings- och en mottagningsapparat.

Som afsändningsapparat användes en Hertz' oscillator eller radiator i den form, som den erhållit af professor Righi. Två massiva metallkulor A. och B. (se fig.) äro inneslutna i en tät af ett isolerande ämne bestående hylsa på sådant sätt, att halva hvardera kulan blir fri, under det att andra hälften omgifves af i hylsan varande petroleum. Nära de stora kulorna äro fästa två mindre (M. och N.), hvilka båda äro förenade med hvar sin ända af den sekundära ledningen i en induktionsrulle C. I denna induktions-

rulle uppväckes den primära strömmen af batteriet E., som in- och utkopplas af en vanlig telegraferingsnyckel K. För hvarje gång sålunda K. nedtryckes uppväcks i induktionsrullen strömmar och öfvergå gnistor mellan de fyra kulorna. Och detta har till följd, att i systemet uppstå oscillationer af utomordentlig frekvens, man kan antaga ända till 250 millioner pr sekund. Verkningarna af de sålunda uppväckta elektriska vågorna sprida sig i alla väderstreck och på olika afstånd beroende på induktionsrullens styrka, kulornas storlek, etc.

Den af Marconi begagnade mottagningsapparaten för upptagandet af de alstrade vågorna grundar sig på den af oss förut nämnda Branlys upptäck, att motståndet i kontakterna mellan metallkorn varierar under inverkan af elektriska vågor.

I ett smalt glaströr, kohlörern, D., hafva två poler af silfver insmältas på ett afstånd från hvarandra af endast ½ millimeter. Mellanrummet fyller af en blandning pulveriserad nickel- och silfverfilspån. Detta rör utgör en del af en elektrisk strömledning, i hvilken ingår ett batteri samt en känslig telegrafapparat R. I vanliga fall, d. v. s. innan någon elektrisk våg träffat röret, ligga kornen där inne huller om buller och röret bildar så att säga en isolator. Något ledningssammanhang finnes sålunda icke, hvarigenom telegrafapparaten kan påverkas. Men så snart en elektrisk våg träffar röret, ordna sig kornen i tät led, utsättas för tryck sinsemellan och bilda en ledningskedja, hvarigenom ström kan passera. Telegrafapparaten R. påverkas då, och man kan på densamma afläsa allt som skrivits af nyckeln K. på afsändningsstationen.

Detta är i enkla drag det principiella i en af-sändnings- och mottagningsstation för telegrafering utan tråd enligt Marconis system.

Under de af oss ofvan relaterade experimenten hade likväl kommit i dagen förutom uppfinningens stora värde och de väckta förhoppningarna, äfven en hel mängd saker, hvilka fordrade en noggrann undersökning och praktisk utarbetning, innan systemet kunde blifva till någon nytta i det praktiska lifvet. Det låg i systemets natur, att denna telegrafering hade en viss prägelse af offentlighet; ingen kunde förhindra, att ett afsändt telegram uppfångades af personer, för hvilka detsamma icke var bestämdt. Dessutom företedde terrain- och meteorologiska förhållanden stora svårigheter. I oktober 1898 bildades emellertid The Wireless Telegraph and Signal Co. med ett aktiekapital af 4 millioner kr. och i afsikt att fortsätta försöksarbetena och bemödandena att bringa systemet till praktisk användning för att sedermera exploatera detsamma. Det är i detta bolags tjänst som Marconi gått vidare och det är i dess tjänst han allt från detta år vunnit sina segrar.

I uppfinningens utvecklingshistoria förtjäna nämnas de försök, som gjordes i mars 1899, då den redan förra året planlagda anordningen för att telegrafera öfver engelska kanalen fullbordades. Den engelska stationen befinner sig vid South Foreland och den franska vid Wimereux, några km. norr om Boulogne-sur-mer, på ett afstånd af 51 km. från hvarandra. Telegraferingen gick förträffligt mellan de båda stationerna, men hela korrespondensen kunde afläsas å ett vid East Goodwin liggande fyrskepp, hvilket förut försetts med Marconiapparater för telegrafering med land! Under de engelska flottmanövrerna samma år gjordes mera fullständiga och kanske betydelsefullare rön. Härvid fastställdes ett i tekniskt hänseende betydelsefullt förhållande, nämligen att jordens kurvatur ej är till hinder vid signaleringen. Den höjd masterna vid detta tillfälle hade var 170 fot och i själfva verket hade erfordrats en höjd af 700 fot, för att en rak linie skulle kunnat dragas mellan topparna, utan att beröra jordytan, då fartygen befunno sig på 60 sjömil afstånd från hvarandra. Detta visar, att de elektriska vågorna antingen hade att gå genom vattenmassan, hvilket synes omöjligt, eller ock öfver den i förhållande till masterna 530 fot höga vattenkupolen.

Någon tid därefter gjordes försök i syfte att ådaglägga möjligheten af kommunikation på betydande afstånd äfven öfver land och därvid ådagalades, att mellanliggande klipphöjder ej i minsta mån störde signaleringen. Efter dessa försök fick Marconis telegrafsystem en ganska stor användning under kriget i Sydafrika, utan att dock där några nämnvärda rön vunnits.

Som vi ofvan nämnt, var vid de experiment, som gjordes för telegrafering öfver engelska kanalen, ännu icke det svåraste fel, som vidlät Marconis system, afhulpet. Felet, att två stationer icke kunde utväxla telegrafiska signaler sinsemellan, utan att en tredje station obehindradt uppfattade samma signaler eller förstörde dem. Genom en mängd snillrika försök och anordningar har emellertid Marconi nu lyckats komma så långt i fullbordandet af sin uppfinning, att det är för honom möjligt vid telegraferingen »afstämman» stationerna, så att signaler, afsedda för en station, endast upptagas af denna. Äfven om hans metod icke gifvit så definitivt praktiska resultat, hafva dessa dock vid flercaldiga tillfällen visat, att afstämningen efter denna metod är och kan blifva fullt tillförlitlig.

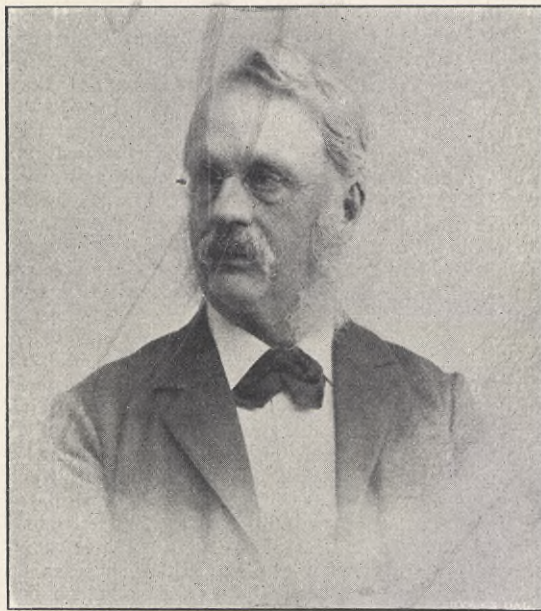
Men Marconi hade ännu högre flygande planer. Svårigheterna för en transatlantisk telegrafförbindelse hafva aldrig afskräckt honom och i dagarne

har genom pressen gått en lakonisk notis, att Marconi lyckats med sin trådlösa telegraf sända ett telegram från sin jättestation i Poldhu tvärs öfver Atlanten. Omdömesgilla personer hafva anført tungt vägande såväl tekniska som praktiska skäl mot en dylik förbindelse mellan Europa och Amerika, och i allmänhet hafva säkerligen dessa personer både med afseende på denna förbindelse och andra, som åvägabrats genom Marconis system, haft grund till alla de betänkligheter, de uttalat samt de olägenheter och fel, de tilldelat uppfinningen, särskildt med hänsyn till dess opålitlighet. Men man må likväl betänka, att Marconis system icke är en färdig uppfinning utan en som håller på att göras och samtidigt för sig själf erkänna att, skall den hålla hvad den under de senaste 4 å 5 åren lofvat, densamma förtjänar att inrangeras som mänsklighetens märkligaste uppfinning under alla tider.

* * *

På en trådlösa telegraf har det arbetats ovanligt hastigt och energiskt, och redan hafva olika bolag bildats för densammas användande. Det är i synnerhet tyskarne, hvilka förutom engelsmännen hafva hedern af att stå i främsta ledet. Det kan knappast vara tvifvel underkastadt, att hafvet är det rätta verksamhetsfältet för den trådlösa telegraf, ty där kunna de elektriska böljorna obehindradt utbreda sig och där är annan lufttelegrafering omöjlig. Också är det de olika ländernas krigsflottor, som gått i spetsen. Handelsflottorna måste följa efter och vi tro icke, det är illusion att hoppas, att i sinom tid hvarje någorlunda stort fartyg är utrustadt med telegrafapparater samt stationer för trådlös telegrafering, upprättade på de viktigaste platserna vid kusten. Handeln och den allmänna samfärdseln skall kunna den trådlösa telegraf lika nödvändig och själfklar på hafvet som telefonen på land. Dit må utvecklingen gå.

SOPHUS BUGGE.

Efter fotograf.

Klubb: Benzt Silfverparre.

Den 5 januari fyllde den berömda norske språkforskaren, professor Sophus Bugge 70 år. Hans snill, som inträngt i, riktat och omfattat hela den indoeuropeiska språkvetenskapen, hyllades öfver hela den bildade världen.

(Forts. fr. sid. 245.)

i Marocko hotat att störta hans herravälde. Dags-tidningarna hafva omtalat huru en mystisk tronpretendent förstätt samla kring sig betydande stridskrafter, med dessa övverraskat en del af sultanens här och anställt ett förfärligt blodbad på denna, därvid omkring 2,000 personer stupat, samt sultanen hotat själfva hufvudstaden Fez, i hvilken sultanen med rätten af sin här inneslutit sig. Men af oförklarlig anledning har tronpretendenten icke använt sin seger, utan efter en kort belägring dragit sig tillbaka till bergen, hvarigenom sultanen synbarligen räddats ur ett förtvifladt läge. Så vidt man af de till Europa anlända meddelandena kan döma, har detta uppror icke så mycket haft maktlystnad som fastmera religiös fanatism och främlingshat såsom orsak.

Den regerande sultanen hyser stora sympatier för europeiska seder och bruk och har omgifvit sig med samt på alla sätt favoriserat europeer, i synnerhet engelsmän. En engelsman för till och med öfverbefalet öfver hans trupper. Sultanen har, exempelvis, gått så långt i sina eftergifter för europeisk kultur, att han är den bland världens monarker som mest intresserar sig för automobilsporten. Detta sultanens med islamfanatism föga öfverensstämmande uppträdande har så småningom orsakat ett växande missnöje bland hans fanatisk-religiöse undersåtar, ett missnöje som fick sin sista påstötning, då sultanen lät i själfva moskén gripa och därefter afrätta en marockansk helig, som i Fez mördat en engelsk missionär. Med denna händelse grundlades upprorsrörelsen, hvars ledare, som ingen med säkerhet känner, tros vara en sultanens egen farbroder, en anhängare af de reaktionäre i landet, liksom sultanens äldre broder, hvilken hittills hållits fängslad, men nu frigifvits och bekläds med höga ämbeten, något som i hög grad synes hafva bidragit till att rädda sultanen från undergång.

Sålunda har reaktionen dock segrat, och sultanen har, klok af erfarenheten, lofvat att uppgifva sin främlingsvänliga politik, att återgå till fädernas bruk och åskådning samt lefva och strida endast till islams ära. Stormakterna draga en suck af lättnad, inställa sina krigiska förberedelser och äro belättna att hafva undgått faran af förvecklingar, äfven om detta skett på bekostnad af europeiskt inflytande öfver ett stort framtidsland.

Marocko, som af araberna kallas Magreb el Aksa, d. v. s. den yttersta västern, omfattar omkring 812,000 kvadratkilometer land, fastän ett tillförlitligt tal icke kan angifvas dels emedan en verklig landmätning icke ägt rum, dels emedan någon bestämd gräns inåt Sahara icke finnes uppdragen. Af detta område är dock knappast mera än hälften under sultanens herravälde; i det öfriga härska de fria stammarne, och härtill hör bl. a. kuststräckan utmed Medelhafvet från Melilla till Tetuan. Befolkningsmängden uppskattas till mellan 8 och 12 millioner. Statsformen är den absoluta monarkien. Sultanen, som kallar sig Emir el Mumenin (herre öfver de troende), är härskare öfver undersåtarnes lif och död. Närmast honom står den mäktige storvesiren och rikeshöfdingen, som har en representant i Tanger, hvarest de i Marocko representerade makternas ombud bo. En gång var landet deladt i konungarikena Marocko och Fez; från den tiden äro båda städerna med dessa namn hufvudstäder och sultanen bor omväxlande i båda. Religionen är Islam; i spetsen för religionsutförelsen står storsherifen af Fez, hvilken besitter en makt, som icke står mycket efter för sultanens och därtill, då han samtidigt är stormästare af den mäktiga mulei tadjeb-orden, sträcker sig öfver hela Nordafrika ända till Egypten.

Amatörfoto.

DE STORA SILLFISKENA ha denna gång som vanligt föregåtts af hvalar, som, jagande stimen in i fjordar och vikar, på sätt och vis äro goda bundsförvandter med fiskebefolkningen. Vår bild ofvan är en förstoring efter ett amatörfotograf och, synes oss, af ganska stort intresse.

VÄSTKUSTENS GULDGRUFVA.

Foto. HVAR S DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm—Gbg.

PANORAMABILD ÖFVER STRÖMSTADS HAMN UNDER SENASTE SILLFISKET.

Vid den tid på året då sillfisket, detta västkustbefolkningens existensmedel och rikedomskälla, plägar vara avslutadt för säsongen, nådde nu, vid jultiden, rykten om att sillen i stor mängd gått till i Kosterfjorden vid Strömstad. Ehuru väl fisket, som nu sedan några år och med afgjord framgång allmänt bedrifves med *snörpval* (för fiske på större djup), denna gång icke lämnat de stora resultat som under de goda sillåren rikade befolkningen, har likväl inkomsten varit afsevärd och

rörelsen nog så liflig. Vi sände vår fotograf till Strömstad, för att på platsen taga några bilder. Väderleken var emellertid bister och i hög grad olämplig — hvilket visser igen icke synes af det isfria vattnet i den präktiga, ständigt öppna Strömstad-hamnen — och resultatet inskränker sig till vår nog så trefliga panorama-hambild från inläggningen och lastningen, efter det senaste sillfisket, bedrifvet från mellan 400—500 fiskebåtar från skilda trakter af Bohuslän.

NYKTERHETSKURSEN I GÖTEBORG.

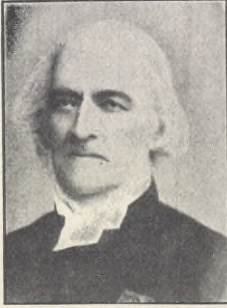

Foto. Jonason, Göteborg

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm—Gbg.

GRUPP FRÅN EN AF FÖRELÄSNINGARNE Å GÖTEBORGS HÖGSKOLAS STORA SAL.

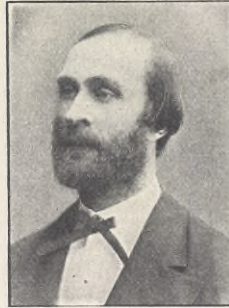
Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som anordnat kurser för utbildande af talare till nykterhetens befämjande bland ungdomen i skolor och annorstädes, har i dessa dagar haft en dylik kurs, den andra i ordningen, i Göteborg. Den första kursen — i Stockholm — räknade 78 deltagare med an antalet nu uppgår till 300. Vår fotografi är tagen omedelbart efter prof. Curt Wallis' intressanta föreläsning, och namnteckna vi bland föreläsarne: kand. *Elof Ljunggren*, Centralförb. ordf. (1), prof. *Wallis* (2), dr. *Wretling* (3), dr. *Silfverskiöld* (4), fröken *Beatrice Dickson* (5).

J. V. VARHOLM,
f. d. ko-traktsprost, fil. d.r., fylde den 22 dec. 85 år.

T. H. M. A. WFNERHOLM,
f. d. öfverste, Stockholm, fyllde den 7 jan. 80 år.

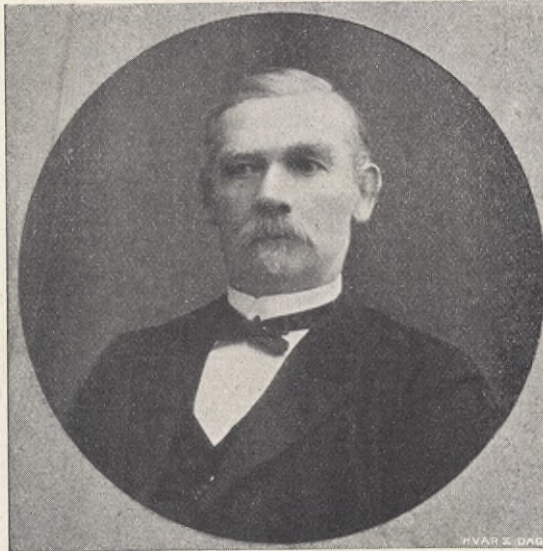
F. E. FOGELMARK,
f. d. professor vid Tekn. högskolan i Stockholm, fyllde den 1 jan. 70 år. Flamst. vetenskapsman.

J. W. KULLBERG,
f. d. kapten vid väg- och vattenbyggnadskåren, fyllde den 31 dec. 70 år.

E. C. G. OXENSTJERNA,
greffe, har utnämns och förordnats till öfveradjutant och öfverstelöjtnant vid generalstaben.

GEORG VILHELM LYTH.

I sitt 70.de år ingick den 5 jan. nautiske instrumentmakaren i Stockholm *Georg Vilhelm Lyth*, född i Visby och en af landets mest bemärkte och värderade handverksmästare. I sin ungdom vistades L. med statsunderstöd flera år utomlands i och för studier. 1866 grundade L. i Stockholm den fabrik, han lyckligt ledt och hvilken nyligen öfverlämnades åt sonen. Sitt första offentliga uppdrag erhöi L. 1876, då han blef svensk delegerad vid Brüsselexpositionen för räddningsväsendet. Bland många förtroendeuppdrag, nämna vi endast: ordf.-skapet i Stockholms stads handverksförening och medlemskap af direktionen för Stockholms stads brandkontor. L. har äfven varit ordf. i centralorganisationen för Sveriges handverks- och industriförening samt under en period en af Stockholms stads representanter i 2:dra kammaren.

K. F. SILFVERSTOLPE,
expeditionschef i justitiedepartementet, revisionssekreterare, har utnämns till justitieråd.

A. H. J. VON SYDOW,
polisintendent, Stockholm, har utnämns till sekreterare i öfverståhållareämbetet.

B. A. E. RIBBING,
major i armén, ryttmästare vid Lifgardet till häst, har utnämns till chef för ridskolan i Stockholm.

FR. ULRIKSEN,
trädgårdsdirektör å Alnarps landbruksnstitut samt redaktör för Skanska trädgårdstidningens tidskrift, fyller 60 år den 22 jan.

G. BACKLIN,
lektor i Uppsala, fyllde den 2 jan. 50 år.

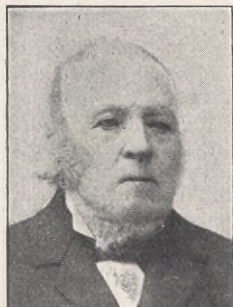
S. N. ALBORG,
agronom, hufvudlärare vid Örebro läns landmannaskola, fyllde den 25 dec. 50 år.

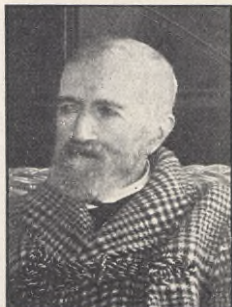
TOM GELHAAR,
postkontrollör och chef för brefbärande expeditionen i Stockholm, fyllde 50 år den 29 dec.

PORTRÄTTGALLERI

† ANDERS JOHNSON,
f. d. landbrukare och väfnads-
förläg are, afled Å Fridhem, Kinna,
den 27 dec. Född 1806.

† L. M. WERN,
f. d. bruksägare, fil. d.r. afled den
29 dec. på Västerberg i Ofvansjö
socken, 90 år gammal.

† C. A. KAHL,
en af Stockholms äldste borgare,
f. d. lärfskramandl., afled den
30 dec. Född 1815.

† J. C. O. WALLIN,
rådman i Södertälje, en af stadens
äldste borgare, aued den 29 dec.
Född 1818.

† KARL A. HAKANSSON,
häradsskrifvare i södra Vadsbo
fögdari, afled nyårsnatten. Född
1851.

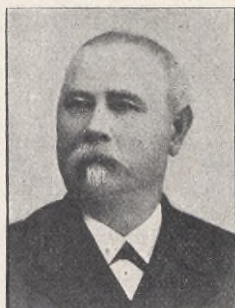

† FINGAL von SYDOW.

Den 6 jan. afled i Stockholm hamnkaptener *Fingal von Sydow*, f. 1827. 1848 officer vid flottan. tog S. sedan han 1851-52 deltagit i korvetten Lagerbielkes expedition till Sydamerika och Vestindien. afsked från krigstjänsten och ingick i handelsflottan. Till 1867 förde han för A. O. Wallenbergs räkning flere olika fartyg, hvarpå han blef t. f. och 1868 ord. hamnkaptener i Stockholm. I denna egenskap har S städse utmärkt sig för goda anordningar, tillmötesgående, men också själfständighet. För sina underlydande var S en utmärkt förman. Mångårig ordf. i Ångfartygsbefälhafvaresällskapet, ordf. i styrelsen för tockholms navigationssko a m m, lämnar S på många håll ett tomrum efter sig. Han sörjes närmast af maka och barn.

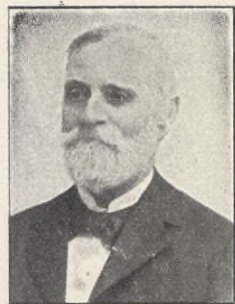
† D. H. J. FORSSMAN,
kapten vid Kongl. norra skånska
Infanteriregementet, afled den 27
dec. i Hesselholm, 49 år gammal.

† SVEN NILSSON,
hamnkaptener i Sölvesborg, afled
nyårsnatten kl. 12, 65 år gammal.

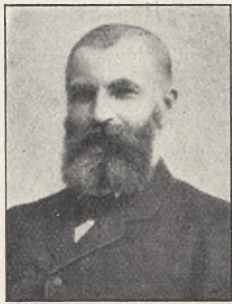
† B. B. SANDBERG,
kassör vid Elektr. aktiebol. A. E.
G. i Stockholm, afled den 17 dec.
37 år gammal.

† P. J. C. LOENBOM,
f. d. löjtnant vid Kongl. första
lifgrenaderreg., afled i Linköping
den 3 jan. Född 1825.

† PER SIEURIN,
disponent vid Filialen Ceres i Gö-
teborg, afled den 27 dec., 66 år
gammal.

† L. W. GRUBBSTRÖM,
sjökaptener, afled den 19 dec. i Ra-
tövik i Bygdeå, i en ålder af 62 år.

† P. C. FR. CEDERBAUM,
förva'tare, hufvudman för adliga
ätten Cederbaum, afled i Nyköping
den 27 dec., 68 år gammal.

HVAR 8 DAGS NOVELLBLAD XXXI.

KONSTNÄRSIDYLL. Parisernovell. Öfversättning för HVAR 8 DAG.

Han stack flickans arm under sin, då de åntrade upp för den brokiga gatan och stego in på »Café des Artistes». »Madame la Patronne», hvilken satt innantör sin disk, näsade dem nadigt, och de slogo sig ned vid ett af småborden.

De voro knappt mer än barn. Gossen — hvars fint tecknade drag väl öfverensstämde med ansiktets biekhet var skulptör, förälskad i sin konst — och i den strålande vackra flicka, som satt vid hans sida.

För omkring sex månader sedan hade de ingått ett af dessa hastiga äktenskap, hvilka förståndigt folk gärna kalla förhastade. Båda voro ensamma och utan vänner i världen. Båda fingo arbeta hårdt för sitt knappa lefvebröd.

Deras »ménage» vid Rue d'Orsel var ett ideal för ett litet konstnärshem, ehuru deras gemensamma inkomst pr vecka knappt beöpte sig til trettiofem francs.

Ateliern drog större delen af inkomsten, så att mycket blef icke öfver att spara. Emellertid fingo de då och då en liten extra inkomst, när han lyckades sälja en statyett, och sådana högtider firades med en liten fest på favoritkaféet.

De voro verkliga små fester som sålunda improviserades. Intet bekymmer tyngde deras sinne, och de grepos af en verklig lifsglädje.

Men så infunno sig bekymren en vacker dag. Pierres hälsa blef mycket vacklande, och slutligen nödgades han intaga sängen. Lola gick hvarje dag till sitt arbete, men de få francs hon förtjänade räckte knappast till att hålla kropp och själ tillsammans. Hon var tvungen att sitta vid sin älskade makes sida och se honom så småningom tyna af, emedan hon saknade medel att köpa den kraftiga föda, han nu var i behof af.

En morgon hade han varit särskildt otålig och han lät henne gå utan att gifva henne den vanliga kyssten till farväl.

Klockan blef sju och hon återkom ej som hon brukade. Klockan slog nio och han blef ännu mer orolig. De långsamma timmarne skredo framåt, men Lola kom ej tillbaka. Ängslan grep honom och slutligen föll han i en orolig slummer.

Då han vaknade fann han att han låg i en säng på sjukhuset.

»Lola», sade han svagt.

Systemen kom till hans sida.

»Hvar är Lola?» frågade han ånyo.

»En herre förde er hit i dag på morgonen», svarade hon.

»Hvem?»

»Monsieur Leston.»

»Åh! Paul. Men jag förstår ej!»

»Han är här nu igen.»

En lång, tämligen ung man nalkades hans säng.

»Är du bättre, Pierre?» frågade han. »Jag kom till dig i morgse, och då jag fann dig ensam och medvetlös, förde jag dig hit.»

»Hvar är Lola?» frågade han med sorgsen stämma.

»Du var ensam», svarade hans vän.

»Gå och se, om hon finnes där», bad han bekande.

Hans vän gick, men återvände snart för att meddela, att det ej fanns någon i hans lilla våning.

Dagarne gingo och Pierres kraftlöshet fortfor. Men så småningom inträdde en liten förbättring. Likväl var han mycket orolig. Lolas försvinnande ångslade honom. Han kände smärtan öfver att Lola öfvergifvit honom så hårdt, att han knappast ville lefva.

Då han fullkomligt återvunnit sina krafter, kom Paul och återhämtade honom och tillsammans foro de till Rue d'Orsel.

»Lämna mig, Paul», sade Pierre, så snart han kom in i sin atelier, »jag skulle vilja vara ensam en stund.»

Rundt om funnos skisser och fotografier af Lola och själfva mästerverket stod midt i rummet. Den kalla marmorn syntes häna honom. Huru minnet af flydda lyckliga dagar trängde sig in på honom! Huru glad var han ej, då hon brukade sitta bredvid honom!

Hans kärlek till henne öfverväldigade honom, och han kastade sig på soffan i det han brast i häftigt gråt.

Dörren öppnades sakt. Lola visade sig i dörröppningen och gaf till ett gladt skri, då hon igenkände sin älskade.

»Pierre — min Pierre!»

Hon rusade emot honom.

Han reste sig och stirrade sorgset på henne.

Hvad var det för en flicka, som stod framför honom? Det var ej hans lilla Lola. Denna ståtliga figur i siden och sammet. På hennes hand blixtrade juveler, och han förskräcktes.

»Hvar har du varit? Hvarför öfvergaf du mig? Hvarför mottager du mig på detta sätt?» frågade hon med tillbakahållen andedräkt.

»Hvarför öfvergaf du mig?» frågade han allvarligt. »Och —»

»Jag öfvergaf dig ej», ropade hon passionerad. »Jag kunde ej se dig svälta ihjäl, därför att vi saknade pänningar. Jag tyckte att jag måste finna på en utväg och jag gick till Gervaise. Han gaf mig sysselsättning med det samma. På vägen hem blef jag öfverkörd af en droska.»

Pierre tog ett steg emot henne.

»Se», ropade hon ifrigt, i det hon drog sina hårlockar åt sido och visade ett knappast läkt sår.

»De förde mig till lasarettet», fortsatte hon något lugnare, »och då jag kunde återvända, var du borta. Jag har varit här hvarje dag och hört efter dig.»

»Pierre!» Hon sträckte ut armarne emot honom. »Och de där?» frågade han och vidrörde ringarne på hennes fingrar.

»Vet du det ej? Har du ej sett tidningarne? Jag har blifvit en ryktbar skådespelerska», ropade hon hänförd.

»Och —»

»Jag har funnit min man — hvad mer kan väl en dödlig begära?»

Han slöt henne i sina armar och kysste henne ömt.